

LO GERONÉS

Diari nacionalista

Girona: Dimercres 27 de Janer de 1909.

NÚM. 846

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Girona, un mes . . . . . 1 pesseta.
Catalunya y demés regions trimestre. 4
Països d' Unió postal, ... 9

Redacció y Administració

CARRER DEL PAVO, NUM. 6, BAIXOS

ANUNCIS Y REMITITS
á preus convencionals

Publiquense ó no, no 's tornan els originals.
Dels treballs firmats ne son responsables sos autors.

Número solt 5 cts.

Centro Barcelonés de Seguros QUINTAS

Autorizado por la ley de 30 de Junio de 1887

Domicilio social: Carmen 42, 1.º - Barcelona

Esta Asociación, para responder de sus operaciones, tiene constituido en el Banco de España y á disposición del Excmo. Sr. Ministro de Fomento el depósito que previene la Ley de Seguros de 14 de Mayo de 1908 y cumplidos los requisitos que la misma ordena.

Los mozos de la próxima quinta pueden suscribirse por la cantidad de

750 Pesetas

cedando garantida con su redención militar la responsabilidad de los excedentes de cupo que sean llamados para cubrir bajas.

El dinero pueden los interesados depositarlo donde quieran, aun en el mismo pueblo de su residencia, sin que pueda cobrarlo la Asociación hasta el mes de Agosto del año del sorteo.

Los mozos que constituyan sus depósitos en el Banco de España, mediante el pago de DIEZ PESETAS, además de los gastos de ingreso, tendrán derecho si salen soldados, á ser redimidos antes que la Dirección levante los depósitos. Primero se verán libres del servicio militar antes que nadie pueda disponer de sus capitales.

Estas son las únicas garantías que pueden llevar al seno de las familias verdadera tranquilidad.

Para prospectos, informes y suscripciones, dirigirse á nuestro Delegado en esta provincia

FRANCISCO DE P. VILA. Calle Huertas, 18, 2.º 2.ª.—Girona

SANTORAL

SANT D' AVUY: —San Joan Crisòstomo, b. y dr.

SANT DE DEMÀ: —San Julià de Cuenca y san Cirilo.

QUARANTA HORES: —Continuan en la esglesia de Sant Lluc.

Instantània

THOMAS EDISON

Jo admiro á n'aquest home, el bruixot de la ciencia, el gran sabi, que si havés nascut tres cents anys enrera, hauria sigut cremat per dimoni personificat.

Qui es que no ha sentit anomenar á l'Edison?

Qui es que no coneix els seus maravellosos descobriments?

Crec que ningú.

Y menys are que la major part de periòdics han parlat de dos invents ultimament descoberts per ell.

Permeteu-me doncs, volguts lectors de LO GERONÉS que sent oportú parlar den Thomas Alva Edison, jo os fagi la seva biografia.

«Dit gran home va neixer en Port Huron, Michigan á l'any 1848.

L'instrucció escolar que va tenir va esser molt poca. Casi sense cap coneixement científic va arribar á dotze anys, quant la Necessitat, poderosa y forta va obligarlo á deixar els modestos estudis pera qu'es pogués guanyar el pá amb la suor del seu front.

Quin ofici podia agafar? El més modest. En Thomas Edison va tenir-se de posar á vendre periòdics en un tren.

Pro á tots aquells qu'un esperit gran, un geni, una gloria bateja dintre son cos, no paren fins que poden trovar el camí qu'els ha de

portar al final del seu brillant destí.

L'Edison sentia dintre d'ell una veu que li resonava un'altre carrera á seguir.

Y sense deixar de vendre periòdics en el ferrocarril, va comensar á fer experiments químics en el furgó del tren.

Cert dia, involuntariament va deixar fosfor en dit vagó y aquet va cremarse. El castic que va rebre fou terrible. El quefe de tren va proporcionarli una gran pallissa, de quins resultats va quedar amb els timpans de les orelles malmesos, y á mes d'aixó fou llessat fora del cotxe.

Pro l'Edison no va desanimarse. Va tornar á adquirir nous productes químics y altre volta á fer proves á casa seva.

Als catorze anys, un telegrafista anomenat J. N. Mc. Kenzie agrait de certs favors y treballs fets per ell, va proposarse ensenyarli la telegrafia.

«Amb quan gust va acceptarho! Per l'Edison comensava á neizer el sol que li havia de donar una llum brillantissima á la seva vida.

Més endevant va esser colocat al Grand Trunk Railway.

Pró no va poguersi estar molt temps, y fora d'aquestes oficines telegráfiques va emprendre viatjes y aventures, pró may va deixar les idees de fer experiments.

Va voltar per pobles y ciutats y á la fi va tenir de tornar al Grand Trunk. Pró era impossible que si

pogués estar una llarga temporada. Un dia va trencar una botella de ácid sulfúric y amb aixó hi va guanyarhi el «cese».

Y altre volta tenim a l'Edison no sabent aont anar, perdut, corrent per tots els Estats Units.

En lloc trojava lo qu'ell buscava; era un barco sense timó, pró que buscava un port important, pró qu'encare no se'l divisava.

Va arribar a Boston d'una manera llastimosa. Va conseguir entrar en les oficines de telégrafs, pró per arreu trojava enemics que sols es proposaven fastidiarlo.

Pró l'ingeni de l'Edison, triomfava per tota la malícia dels que s'el miraven ab mals ulls.

A n'aquestes oficines, va mostrar diverses voltes la seva clara inteligencia.

Tothom va comensar a reconeixer y la reputació que va adquirir per tot Boston fou grandiosa.

A les seves hores vagatífes es dedicava a llegir en la Biblioteca Pública.

Un dels millors èxits que va tenir, va esser a New-York, aont va arreglar el sistema telegráfic Law's Gold & Ticker, aparato que cap empleat va saber arreglar.

Aixó li va fer guanyar un empleo gratificat amb 1500 ptes. al mes.

Y allavors els èxits li vingueren depressa, un rera l'altre.

La gloria va comensar a coronarlo y molt prompte relluhi entre els homes de fama universal.

Va rebre una oferta de 40.000 duros or-america, per tots els drets de les invencions qu'havia fet.

Va acceptarho y amb aquest capital va retirar-se a Nova Jersey,

FUMADORS!

Si voleu conservar vostra salut, feu l'acreditat i higiènic

PAPER JORDÁ

DROGUERIA

DE Miquel Bataller

ASSORTIT DE XACOLATAS, THES, CAFES, CONFITS, SUCRES, Y TOTA CLASSE DE QUEVIURES.

PINTURAS, BARNISSOS, PINCELLS, CERAS DE VARIAS CLASES.

BALLESTERIAS NUM. 47. GIRONA

NOVEDADES EN TEJIDOS Y ESTAMPADOS DEL PAIS Y EXTRANJERO

LAMBERTO VILÁ

Ciudadanos, 11. Minali, 1 y Herrerías Viejas, 12.—GERONA.

QUINTOS DE 1909

os interesa conocer las especiales ventajas que ofrece el

“BANCO ARAGONES DE SEGUROS Y CREDITO”

SOCIEDAD ANÓNIMA, domiciliada en Zaragoza, primera que ha implantado en España el Seguro de REDENCION DEL SERVICIO MILITAR con completas garantías

Esta Sociedad, la de mayor capital de cuantas practican el SEGURO DE QUINTAS, ha constituido á disposición del Excmo. Sr. Ministro de Fomento, el depósito máximo de DOS-CIENTAS MIL PESETAS, exigido por la nueva legislación sobre Seguros para responder del cumplimiento de sus contratos.

El «Banco Aragonés» ha ingresado en dos años, en las Cajas del Estado, y en concepto de redenciones, mas de UN MILLÓN DE PESETAS.

Subdirección Regional para Cataluña y Baleares: LAUBIA, 10, 1.º - BARCELONA

Agente en GERONA: - D. PEDRO SUBIRANA - LORENZANA, 17.

aont fins are hi ha fet importants descobriments qu'han admirat a tot lo mon.

Ha perfeccionat la llum eléctrica el fonógraf, ha inventat els raigs violeta y are ultimament, l'acumulador eléctric.»

Qui pot deixar d'admirar a n'aquest home?

Ha tingut de lluitar amb la necessitat, amb homes, l'hi han sortit dotzenes d'obstacles que li volien barrar el pas.

Pró l'Edison, ferm amb una voluntat forta que no's torçava per res, lluitant y venent a tots els seus enemics, ha arribat al cim qu'ell desitjava.

El camí era plè d'espines, pró ell les ha sapigudes aixafar.

¡Admirém tots a n'en Thomas Edison, el bruixot de la ciencia!

ENRIC CLAPÉS.

Coses dels nostres Academics

L'altre dia's celebrava sessió en la Real Academia Española, y's tractava de una recepció y el que feya la seva entrada en el cenode de les lletres, era un tal senyor Fojarnés, aquet escullí per tema del seu discurs d'entrada «El analfabetismo» pró no de aquell analfabetisme que's veuhen privats molts desgraciats de les nostres baixes capes socials, sino dels que any darrera any, en escoles col·legis, instituts y fins universitats parlen tan equivocament com una clase indocte, y escriuhen pintant lletres, millor que expressar pensaments, en aquet sentit poc mes o menys se espresá el nou academic, vinguent a dir que si hi havia molts alfabetos encare que definitis axis perque saben posar sí en les casilles de les estadístiques oficials y certificacions académiques palpamos con deplorable frecuencia, que apenas saben deletrear palabras cuya vulgar significación no siempre les es conocida. Després de llegir aquet lluminós treball s'aixecá a contestarli el President de la Real Academia Espanyola (y de 895 corporacions mes) el apocalíptic don Alexandre Pidal que ab molta pose y serietat académica contestá,

entre altres coses, lo següent: «No la hagamos indigna (parla de la llengua) prostituyéndola á las exigencias de los errores mas impropios y mas inmundos, de ser usada entre los hombres que no hayan abdicado de su humana personalidad en el conglomerado de estiércol compuesto de azoe y fosfato (paraules textuales) que ha de resolver por los abonos humanos... la cuestión social que nos espanta y que otros sabios pretenden que se resolverá aun mejor que la antropofagia del canibalismo imperanie... etc.»

Comentaris: molts ens en venen a la memoria veyent com desbarran els nostres academics, de primer fins dupiar de que fos cert el relat del periodíc en que he llegit aquesta crónica mes en una notte benne diu el reporter que ho copia de la ressenya de El Universo orgue del senyor Pidal; y are tenim que objectar que si aixó no es enrahonar empiricament y deletrear paraules «cuya vulgar significación no es conocida» que vingui Deu y que ho digui.

Mot a la fi. Es cosa que consola cenvencers de lo molt cultes que son els nostres grans homes de la Real Academia Espanyola de San Fernando.

J. M.ª DE N.

Sessió de la Junta Municipal

Dilluns se reuní la Junta Municipal baix la presidencia del arcalde don Manuel Catalá y ab asistencia dels regidors senyors: Jubany, Planas, Martínez, Leal, Balari, Piferrer, Huix, Encesa, Vilaró, Más, Plá, Vallés y Bassols, estant presents els vocals associats senyors: Almeda, Balmes, Murtra, Pararols, Matas, Cruañas, Plana, Torrent y Maymí.

Se doná lectura de les actes de les sessions anteriors, que protestan els senyors vocals associats junt amb els regidors senyor Bassols y Huix.

Seguidament la Presidencia diu que no havent sigut admesos els presupostos de 1909 que presentá l'Ajuntament, pera que la Junta Municipal ordena se procedeixi á la lectura del nou projecte de presupostos.

El senyor Bassols pregunta en

quina forma deurán discutirse, si en dos hores dia ies ò en sessions prorrogables fins á sa total aprobació: alguns regidors exposan son criteri diferent, y al seu gust.

Demana la paraula el senyor Encesa, pregant á tothom que's discuteixi fins al final d'un tirón per concurrer á sa discussió per ser de la Comissió d'Hisenda y perquè d'altre modo no podrá assistir per manca de temps, manifestant que está disposat á demostrar al poble de Girona, que no se tracta de cap estafada, com de públic se diu, «La qüestió del presupostos del any 1909.»

El sen or Almeda creu no poden discutirse els presupostos del any 1909 per haver finit el plás impugnant la valides legal dels mateixos.

Altres regidors intervenen no podent aclarir de moment si es ó no legal se citan algunes reyal's ordres armantse una confussió, que acaba el regidor senyor Piferrer reclamant fer us de la paraula que te demanada fa rato, dient:

En la última sessió la corporació municipal va acceptar una proposició que te á son estudi la Comissió de Hisenda referent al arrendament dels consumns, y com depent de la resolució que prengué la Comissió, pot alterar greument el estat económic dels presupostos.

S'acordá per unanimitat dels regidors y vocals associats tenir en compte la proposició presentada per el senyor Piferrer Aixecantse la sessió.

NOTICIES

DEL GOVERN CIVIL

A Portbou, s'ha presentat el desertor Eduard Martín Duque, de 24 anys d'edat natural d'Almeria.

Ha sigut posat á disposició del coronel de comandancia d'artilleria d'aquella plassa.

Perquè espedien bitlles falsos, han sigut detinguts els subjectes Isidre Auger y Jaume Calvet.

El jutjat de Puigcerdá, lloc ahont han sigut capturats, instrueix diligencies sobre aquest assumpte.

CORPORACIONS

La Cambra de Comerç de Sant Feliu de Guixols dirigi am data 16 del actual, una instancia a la Direcció General de Correus y Telégraf sollicitant que sigui declarada de dia complert al estació tolegráfica d'aquella ciutat que actualment té sols la categoria de limitada.

Si's conseguís lo demanat per la Cambra les hores de servei telegrafic foren de les 7 del mati a les 9 del vespre a l'estiu, y del mati a igual hora del vespre a l'hivern.

Ahir a les nou del vespre tingué lloc al «Centre Catalanista de Girona y sa comarca» la sessió de possessió de carrecs de la nova juntadarrerament elegida.

Diumenge passat prengueren possessió de llurs carrecs els individus que formen el Concell Directiu del Orfeo Gironi, quedant aquet constituït de la següent manera:

President: don Ildefons Ruiz.—Vispresident: don Felix Solá.—Secretari: don Jaume Culla.—Secretari 2.º: don Josep Montal.—Tresorer: don Enric Bosch.—Contador: don Narcís Adroher.—Biblioteca-ri: don Pere Carré.—Conservador: don Joan Bta. Tarruella.—Vocal primer: don Josep Sambola.—Segon: don Enric Pumarola.—Tercer: don Josep Bataller.—Quart: don Josep Grosset.

A Santander acaba de constituirse una important Federació de sindicats agricolas de la provincia, la qual porta per nom «Federación Agrícola Montañesa».

En la llista de suscripció pera l'obra del xalet-refugi de «Ull de Ter» que esta construint el Centre Excursionista de Catalunya, s'han inscrit ultimament per importants cantitats el Club Alemany «Germania» y l'Ateneu Barceloní.

VARIA

A les «Escuelas del Ave Maria de Granada», ab ocasió de les fès-

tes de Nadal, se varen distribuir més de mil pessas de roba de vestir entre'ls nens qui reben educació gratuita a les esmentades escoles.

Han quedat definitivament arreglades les diferencies entre'ls municipis de Berga y Valldán, respecte la propietat del Santuari de Queralt, convenint en que aquest pertany a Berga.

Segons la darrera lley de Presuposts del Estat, els que's trovin ser deutors pel impost de Drets reals y paguin els descuberts a l'Hisenda avans de primer d'Abril vinent, se'ls perdonarà la multa.

Han siguts declarats en quiebra els comerciants «Ballester Vila» de Valencia, y «Moreno Hermanos» de Cádiz.

Estan els estudis del nou trassat ja termenats de la carretera de Solsona a Ribas, desde Serchs a Alfarràs.

Está vacant la plassa de práctic de nombre en el port de Palamós, la qual deurá cubrirse per oposició. Aquesta se verificará als 30 dies d'haver sigut publicada la vacant en el Butlletí oficial d'aquesta provincia, a les 11 del mati, en la oficina de aquesta direcció local de Navegació i Pesca marítima.

Podrán solicitar eczamen pera práctic, els que ho sigan de costes, els pilots, patrons i individus de mar inscrits, quina edat se trovi compresa entre 'ls 23 i 55 anys.

A les sollicituts que deurán ecstendres en paper de classe 11ª, i dirigir-se a dita direcció local: aont se admetrán hasta les 6 de la tarda del dia anterior al en que han de verificarse els eczamins, deurán acompanyar els següents documents:

Primer. El títol professional ó la cédula de inscripció.

Segon. Certificat de aptitut física, ecstés per l'inspector de sanitat de dit port.

Tercer. Copia legalisada de la partida de batísme pera els nats ans del any 1870, i de la de naxement pera els nats després de dita época.

IMPRESMPTA y LITOGRAFÍA

BENAGUES Gmans.

Carrer del Pavo, 6.-GIRONA

IMPRESIÓ DE TOTA CLASSE DE SOBRES MEMBRETS PERA CARTES CIRCULARS REBUTS CHEQTS ESTATS FACTURES MEMORANDUMS TALONARIS TARGETES DE VISITA Y COMERS INVITACIONS MATRIMONI Y BATEIG ESQUELES DEFUNCIÓ PROGRAMES PERA TEATRE PROSPECTES Y DEMÉS TREVALLS DE IMPRESMPTA Y LITOGRAFÍA

PREUS SENS COMPETENCIA

Representació exclusiva pera la provincia de les casas

PROMTITUT Y ELEGANCIA

Joan Campdepadrós

Josep Bracons

GRAN NOVETAT Y ASSURTIT

DEDICADA A LA FABRICACIÓ DE BOSSAS DE PAPER Y DEMÉS ANEXO ESPECIALITAT AB LES DE LUXO ARTICLES PERA MOSTRADORS ENVOLTORIS AB ELEGANS DIBUXOS IMPRESSOS EN PAPER BLANC, COLORS, INDIANAS Y PERGAMINS SORPRESSES Y DEMÉS OBJECTES DE FANTASIA

DEDICADA Á TARJES POSTALS ARTÍSTIQUES GRAN ASSURTIT EN NOVETATS CADA SETMANA VENDAS AL PER MAJOR

EN TIMBRES DE GOMA PREUS BARATÍSSIMS COM CAP ALTRE CASA INMENS ASSURTIT EN PAPERS Y TARJETERIA DE DOL ESPECIALITAT EN RECORDATORIS

NOVA CARTILLA DEL APICULTOR

Breus nocions sobre el cultiu de las abelles ab arreglo als metodos moderns seguidas de la fabricació de la cera estampa...

M. PONS FABREGUES

IL·L·STRAT EN 32 GRABATS

Preu: 2'50 pessetes.

FLORA APÍCOLA D'ESPANYA

Catalec rasonat de les plantes útils y perjudicials a las abelles ab ses noms ecnics, descripció, siti en que habitan, época en que floren; sa utilitat apícola, industrial, medicinal ó agrícola, noms vulgars castellans y particulars d'altres regions espanyolas.

M. PONS FABREGUES

Preu: 3 pessetes en rústica y 4 ptes. encuadernat en tela

Dits llibres se venen en l'Administració d'aquest periódic y en les principals llibreries, y á casa del autor, Girona, 181.-Barcelona.

ANUNCIO LA CALVICIE! USARDO EL CÉFIRO DE ORIENTE-LILLO. Premiado en varias Exposiciones con DIPLOMAS DE HONOR y MEDALLAS DE ORO. Ha quedado comprobado por infinidad de eminencias medicas, que el Céfiro de Oriente-Lillo es el único preparado en el mundo que hace renacer y crecer el cabello...

ESQUELES MORTUORIES. Se n'admeten en la impremta d'aquest diari, fins a les dotze de la nit. Gran assortit d'esqueles mortuories ab diferents y elegants dibujos. IMPRESIÓ A PREUS ECONOMICS

CASA DE MENJARS DE Josep Perich. Carretera de Barcelona, 6 GIRONA. Grans, espacioses y higienicas habitacions. BON TRACTE Y ECONOMIA. Compte ademés aquesta casa ab grans locals apropiats pera carros y caballeria.

LO GERONES DIARI NACIONALISTA. Preus de suscripció: Girona, un mes 1 pesseta. Fora, tres mesos 4. Països d'Unió Postal, tres mesos 9. Se ven en els següents punts: A GIRONA, en la Administració, Carrer del Pavo, número 6. A BARCELONA, Kiosc de Narcis Esp...

Lo increíble! GRAN BAZAR DE CALZADO. Plaza del Correo.-GERONA. Podemos garantir la excelente calidad de los materiales empleados en la construcción, y lo reducido de los precios puede juzgarlos el distinguido público con la siguiente nota: Polacas para señora (clase buena) á 6 Ptas. » » » dongola extranjera á 8 » » » » país á 6'50 » » » » charol y dongola extranjera á 8 » Borceguies dongola para caballero. á 8'50 » » » » cosidos á 10'50 » Brodequis color, cosidos. á 10'50 »

Confitería Central DE Miquel Figarola Casanovas (SUCCESOR DE JOAN CORNELLÁ). REGAL, Ampolla de xerés i una lliura de Masapá, 2 pessetes. Neulas llimó, 1'40.—De llet, 1'50. Tot el cent. TURRONS DE PRIMERA CLASSE. Jijona, 1'40.—Alacant, 1'25.—Crema, 1'25.—Yema, 1'20. Masapá, 1'00.—Girllacha, 1'00.—Cocu, 1'00.—Fondante, 1'00. El nou duenyo d'aquest Establiment posa en coneixement del publich en general, que totes les personas de bon gust trobaran sempre tot lo mes escullit y delicat en els rams de CONFITERIA, COMESTIBLES, LICORS, FRUITS, FORMATGES, EMBUTITS, MANTEGUES, XACOLATES, CAFÉS, THES, VINS ESPUMOSOS, GENEROSOS SECHS, DE TAULA, etc., etc., servintse també, avissant dugues hores avants, tota mena de LUNCHS, TECHS y REFRESCOS, ab la seguretat de que quedarán satisfets per complert. Especialitat en Dolsos y Biscuits de tota mena Ciutadans, 1.-GIRONA

TRENS DE M. Z. A.-Xarxa Catalana. LINIA BARCELONA-FRANSA. LINIA DE SAN FELIU DE GUIXOLS - Descendents. LINIA D' OLOT - Ascendents. Tables with columns for departure/arrival times and station names.

La Victoria de los Medicamentos EMERIN del Griego «Cura en un solo día». Tomando a tiempo EMERIN corta el progreso de la SIFILIS - VENEREO - ANEMIA EN EL PRIMER DIA. Los incurables recuperan la salud, los medicamentos EMERIN se han impuesto a los incredulo el pago después de la radical curación. Los CONFITES EMERIN dan a las vias génito-uritarias el estado normal, evitando el uso de las peligrosas candelillas, quitan y calman instantáneamente el escozor y la frecuencia de orinar...